

VII. H O O F D D E E L.

Van de Amandelmelken.

IN het voorgaande Hoofddeel, werden Oliën met wateragtige vogtigheden vereenigd, door middel van Suiker en Syroopen, tot dikke vetagtige Saamenmengfels. Het tegenwoordige Hoofddeel behelst mengfels van olieagtige, harsagtige, en andere foortgelyke lichaamen, met water, in eene vloeibaare gedaante, van eene witte kleur, die naar melk gelykt, en die hierom *Emulsiones* Amandelmelken genaamd worden.

De Amandelmelken zyn gemeenelyk bereid geweest, door de oliagtige zaaden van planten, of pitten van vrugten, met gemeen water, of eenig aangenaam enkel gedistilleerd water te vryven.

In deeze bewerking wordt de Olie van het onderwerp, door bemiddeling van de andere stoffe, met het wateragtige vogt vereenigd: en hier van daan bezitten zy een gedeelte van de verzagtende kragt der zuivere Olie; met dat voordeel, dat ze aangenaam voor het gehemelte zyn, en niet geschikt om duf of fcherp te worden door de hitte van het lichaam, 't welk de zuivere Oliën in sommige gevallen van ontsteeking wel zouden kunnen doen.

Amandelmelken zyn, buiten derzelver gebruik als geneesmiddelen, uitnemende voervogten voor zekere zelfstandigheden, die anders zoo gemakkelyk niet in eene vloeibaare gedaante in te neemen zyn. Dus vereenigt Kamfer, met Amandelen gestampt, zich gereedelyk met water, tot eene Amandelmelk, en wordt in deeze gedaante tot de afgelegenste deelen des lichaams geleid, met genoegzaame uitwerking om aan gewigtige oogmerken te beantwoorden; terwyl derzelver heete en prik-

kelende hoedanigheid tegelyk verzagt wordt door de vetigheid der Amandelen.

Zuivere Oliën, Balsems, Harfen, en andere foortgelyke zelfstandigheden, worden insgelyks mengbaar gemaakt met water, tot Amandelmelken, of melkagtige vogten, door tuschenkomst van Slynen. Ook vereenigt het Wit, of de Dooijer van een Ey, deeze lichaamen met water, maar zoo fraai niet.

Verscheidene Gomharfen, als Ammoniacum, Galbanum, Myrrhe, en anderen kunnen tot Amandelmelken gemaakt worden, door dezelve met water alleen te stampen; dewyl derzelver harsagtige deelen ontbindbaar gemaakt worden, door de bemiddeling van de Gommen.

EMULSIO COMMUNIS.

Gemeene Amandelmelk.

Lond.

Neem van

Zoete Amandelen, die wit gebleekt zyn, een once;

Arabische Gom, een half once;

Tweemaal gerafioneerde Suiker, zes drachma's;

Garsten Water, twee pinten.

Ontbind de Gom in het gewarmde Garstenwater; en zoo haast als het water door en door koud geworden is, giet het by weinigjes te gelyk op de Amandelen en de Suiker, die eerst t'saamen gestampt zyn; vervolg dan met alles te saamen te vryven op dat

dat het vogt melkagtig moge worden; waar na het door een teems moet gedaan worden.

Edinb.

Neem van

Zoete Amandelen, een once;
Witte Suiker, twee drachma's;
Enkel Kaneelwater, een once;
Gemeen water, twee pinten.

Stamp de Amandelen met de pitten in een marmeren mortier, en giet het gemeene water langzaamerhand daarop, alles wel door een werkende. Kleins het vogt dan af, en doet 'er het kaneelwater en de suiker by.

Indien men een half once Arabische Gom vooraf in het water smelt, wordt de bereiding EMULSIO ARABICA, *Arabische Amandelmelk* genaamd.

MEN moet groote zorg draagen, dat de Amandelen door het lang bewaaren niet duf worden; welk de Amandelmelk niet alleen ten uitersten onaangenaam zal maaken, eene omstandigheid van groot belang in een Geneesmiddel, dat by groote menigten moet ingenomen worden; maar ook kwaade hoedanigheden aan dezelve geeft, die men weinig van bereidingen van deezen rang verwacht.

Deeze vogten worden voornaamelyk gebruikt, om scherpe vogten af te spoelen en te verstopen; byzonderlyk in heete pis of in koude pis (a), die of uit een natuurlyke scherphheid der sappen, of uit de werking van Spaansche Vliegen, of andere prikkelende Geneesmiddelen ontstaat: in deeze gevallen moeten zy dikwyls gedronken worden, in de hoeveelheid van een half pint, of meer te gelyk.

Sommigen hebben geordonneerd de Amandelmelken te kookken, met inzicht om ze van eene ingebeelde raauwheid te ontdoen; maar door zulk eene bewerking houden zy wel haast op Amandelmelken te zyn; dewyl de Olie van het Water afscheidt, en onderscheiden boven op deszelfs oppervlakte dryft. Zuuren en wynagtige Geesten brengen eene gelyke losmaaking

(a) *Stranguria.*

voort. Ook zelfs wanneer ze maar eenige dagen staat, zonder eenig byvoegfel, scheidt de oliagtige stoffe af, en komt boven dryven, niet in haare zuivere gedaante, maar in die van eene dikke room.

Deeze proeven bewyzen, dat de Saamenmengfels van de Amandelmelken van de oliagtige zaaden en pitten gemaakt zyn, en toonen te gelyk eenige voorzorgen aan, die men in 't bereiden en gebruiken van dezelve in acht moet neemen.

EMULSIO CAMPHORATA.

Amandelmelk met Kamfer.

Edinb.

Neem van

Kamfer, een half drachma;
Zoete Amandelen, zes in getal;
Witte Suiker, een half once;
Enkel Polywater, een half pint.

Stamp de Kamfer en de Amandelen wel te saamen in een steenen mortier, en doet 'er het polywater langzaamerhand by; kleins het vogt dan af, en ontbind 'er de Suiker in.

Dit is eene zeer gemakkelyke gedaante om Kamfer in te geeven; dewyl de vetagtige hoedanigheid der Amandelen derzelver prikkeling grootelyks bedekt. In koortsen, die den bystand van deeze kragtige zweetverwekkende droogery vereischen, kan men alle drie of vier uren een lepel vol van de Amandelmelk inneemen.

LAC AMMONIACI.

Ammoniac Melk.

Lond.

Neem van

Ammoniac Gom, twee drachma's;
Enkel Polywater, een half pint.

Vryf

Vryf de Ammoniac Gom met het water, in een mortier, tot dat de Gom ontbonden is.

Dit vogt wordt gebeezigd om taai slym te verdunnen, en borstontlasting te bevorderen, in vogtige Amborstigheden, hoesten, en verstoptheden van de ingewanden. Het kan tot de hoeveelheid van twee lepels vol tweemaal daags worden ingegeeven.

EMULSIO PURGANS.

Een buikzuiverende Amandelmelk.

Neem van

Zoete Amandelen, die gebleekt zyn, twee drachma's;

Beste suiker, een drachma;

Schammonie, tien greinen;

Enkel Kaneelwater, een once.

Ontbind de Gom in het Kaneelwater, en de Schammonie met de Amandelen en de Suiker gestampt hebbende, giet het vogt by weinigjes te gelyk, daarop; aanhoudende met alles t'saamen te vryven, om het tot een Amandelmelk te maaken.

DEEZE Amandelmelk is een aangenaam en krachtig purgeermiddel. Het kan, naar welgevallen, met verschillende gedeelten van Schammonie bereid worden: andere buikzuiverende Harfen, gelyk die van Jalappe, kunnen in de plaats der Schammonie genomen worden; een gevoeglyke hoeveelheid van eenige fyroop in plaats van de suiker; en in plaats van het Kaneelwater, eenig ander enkel water, dat nog aangeneramer zyn moge: maar geestagtige Wateren, kunnen hier, om redenen hier voor reeds gemeld, geen plaats hebben. Sommigen hebben een trekfel van Zoethout gebeezigd, het welk een zeer gevoeglyk byvoegsel schynt te weezen, in deeze soorte van bereidingen; dewyl het met de Amandelen, in 't verbeeteren van de prikkelende kragt der buikzuiverende stoffe, zeer wel strookt.

EMULSIO OLEOSA.

Olieagtige Amandelmelk.

Neem van

Olyfolie, een vierde van een pint;

Geest van Hartshoorn, twee drachma's;

Enkel Polywater, twaalf oncen;

Borst fyroop, anderhalf once.

Meng het alles t'saamen.

Dit Saamenmengfel is menigmaal gebruikt in versche Verkoudheden, om den hoest te verligten, en de borstontlasting te bevorderen. Wanneer kwaalen lang geduurd hebben, koomen deeze Geneesmiddelen niet te pas; ook moet derzelver gebruik nooit lang agter een vervolgd worden, dewyl ze de maag verflappen, den eetlust verzwakken, en de ziekte verergeren zouden.

Een veel fraaijer olieagtige Amandelmelk, voor alle de oogmerken, waarin de enkel gladmaakende hoedanigheid der uitgeperste Oliën vereischt wordt, kan op de volgende wyze bereid worden:

Neem een once Arabische Gom, tot poeder gemaakt, en even zoo veel gemeen water: ontbind de Gom in het Water, op dat het een dik slym moge worden; doet daar, langzaamerhand, vier oncen versh gemaakt Amandelolie by; alles wel te saamen vryvende in een mortier, tot dat het ingelyfd is tot een zagten witagtigen klomp. Giet 'er dan, by weinigjes, al voort roerende, vier oncen gemeen water in; waar by nog Nootmuschaat water, Rooze water, en enkele fyroop, van elks twee oncen, kan bygedaan worden.

DEEZE schynt de aangenaamste gedaante te weezen, waarin Oliën kunnen ingegeeven worden. De vereeniging is ook veel volmakter, en de Olie minder geschikt, om in 't staan af te scheiden, dan in de Amandelmelken, die op andere wyzen verkreegen worden. Zelfs brengen sterke Zuuren, by deeze Amandelmelk gevoegd, geene losmaaking in dezelve voort. Maar Loogzouten kunnen in deeze gedaante geen plaats hebben; want deezen, ge-

gelyk wy by andere gelegenheid hebben aangemerkt, ploffen zelfs zuivere Gommen van water neder.

EMULSIO SPERMATIS CETI.

Amandelmelk van Spermaceti.

Neem gelyke deelen van Spermaceti en Arabische Gom. Vryf het t'saamen in een mortier, tot dat ze tot een dikken klomp vereenigd zyn, welke naar welgevallen met water kan verdund worden, gelyk in de voorgaande bewerkinge.

AMANDELMELKEN van Spermaceti, of Spermaceti Drankjes, worden gemeenelyk door middel van dooijers van Eijeren bereid; en de Amandelmelken, dus bereid, zyn gelykformig genoeg. Doch deezen, die met slym bereid worden, gelyk hier wordt voorgeschreeven, hebben dat voordeel, dat ze zoo onaangenaam van smaak niet zyn, en niet onderworpen aan duf worden. Het mengfel van het Spermaceti en slym kan veele dagen zoo gehouden worden, dat het in staat is, om door langzamerhand water daar by te doen, tot eene gladde Amandelmelk verdund te worden.

EMULSIO CUM ARO.

Amandelmelk met wortel van Kalfsvoet.

Neem van

Verschen wortel van Kalfsvoet;
Arabische Gom, van elks twee drachma's;
Spermaceti, twee scrupels;
Gemeen water, vyf oncen;
Noetmuschaat water,
Syrup van Oranjeschillen, van elks een half once.

Ontbind de Arabische Gom met een gedeelte van het water tot een slym, welk met het Spermaceti tot een glad deeg moet gestampt worden. Doet den wortel van Kalfsvoet, vooraf alleen tot een vleesch gestampt, daar by; en vryf het wel te saamen, dat alle ter dege moge vermengd zyn. Giet 'er dan langzaamerhand de wateren en de syrup in.

VERSCHE wortel van Kalfsvoet kan in deeze gedaante worden ingenomen, zonder het minste ongemak van deszelfs prikkeling, waar door deeze wortel, op zich zelf alleen, den mond anders zoo sterk aandoet. Ik heb een lepelvol van de Amandelmelk, elke zes uren, of dikwylf, ingegeven, in gevallen van de zinkingagtige soorte, en gemeenelyk met groote baat. De onmiddelyker uitwerking, daar van ondervonden, was, dat ze de maag verwarnde, en het zweeten bevorderde, welk ze in sommige voorbeelden overvloedig deedt.

